

NOVEMBER Aastal 2016

On november. Lähenev hingede aeg oli sobiv, et minna uudistama, mida on pakkuda vastvalminud hoonega Eesti Rahva Muuseumil. Muuseumis, mis avas külastajatele uksed 1. oktoobril, on kokku rohkem kui 6000 ruutmeetrit ekspositsioonipinda. Paljude näituste ja lõviosa pinda katva Eesti kultuuriloo püsinäituse „Kohtumised“ kõrval jätab kõige sügavam mulje soome-ugri püsinäitus „Uurali kaja“. Siin saab selgust meie maailmapildile, vastuseid keele ja geenide kohta. Etnograafilist maagiast õhkub igast eksponaadist – aga ei puudu ka moodne ja virtuaalne. Nagu ikka uute asjade puhul, on külastajaid palju. On lapsevankritega noori vanemaid, juba iseseisvalt nappudele vajutada oskavaid pisipõlde, kuulekalt giidile järgnevaid pensionäre. Kostab nii eesti, vene, inglise, soome kui läti keelt – ekspositsioonist sekka eksootilisemaid uurali keeli. Elektrivalgusega harjunud silmale jääb kaunilt kujundatud ruumides siin-seal valgust väheks ja nii tuleb teksti lugemiseks mitu korda nutitelefonitaskulambifunktsioon appi võtta. Kuidas küll vanasti pirru valgelt toimetati? Väga kaunist käsitööd on siinseski ekspositsioonis rohkelt. Ilmselt sätiti siis oma tegemisi hoopis rohkem ümbritseva looduse järgi kui tänapäeval kombeks. Huvitav, kui suur vahe on toonase ja tänase – ikka rohkem ja rohkem tarbima suunatava – inimese ökoloogilisel jalajäljel?

Pime ja külm aeg suurendab igatsust soojuse, helluse, turvatunde ja kõige kauni järele. Kindlasti pakub väga kauni südamesse mineva elamuse selle-aastane jõulukontsert vallarahvale. Kuulajate-vaatajate ette astub 4. advendi pühapäeval, 18. detsembril kell 16 Siiri Sisask, kes saadab end klaveril. Sadakond inimest said juba suvel, muusikafestivali ajal, aimdust, milline suurepärase elamus kõiki ees ootab – siis andis Siiri väga südamliku kontserdi Olustvere lossis. Sissepääs jõulukontserdile on prii, aga kel võimalik, see saab sissepääsu lunastada väikese annetusega.

Annetused toovad lähemale selle päeva, kui Suure-Jaanis asuva Kondase maja renoveeritud saali ehib kaunis lühter. 100 klaasdetailiga lühteri kavandasid klaasikunstnik Eili Soon ja metallikunstnik Kristjan Sisa. Lühteri maksumus on 635 eurot – tänaseks on annetustena laekunud 100. sünnipäevaks Kondase maja saali? Kõigil on võimalus aidata see kaunis hetk lähemale tuua.

Ilusat hingede aega kõigile!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Hariduspreemiad 2016

5. oktoobril – õpetajate päeval – anti üle Suure-Jaani valla hariduspreemiad:

Aasta alus- ja üldharidusõpetaja 2016 – Olustvere lasteaia Piilu õpetaja Tiina Alles.

Aasta alus- ja üldharidusõpetaja 2016 – Suure-Jaani Gümnaasiumi õpetaja Ly Valdmaa.

Aasta huviharidustöötaja 2016 – Suure-Jaani Muusikastudio õpetaja Erki Sepp.

Aasta haridusjuht 2016 – Suure-Jaani Kooli Vastemõisa õppekoha juht Krista Prinzmann.

Hariduse aastapremia 2016 – Sürgavere tehnikapäeva korraldaja Vahur Vingisaar.

Aastate õpetaja preemia pälvis Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli õpetaja Tiiu Viisut, kes on töötanud ka praeguse Olustvere põhikooli esimese direktorina ning Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli õppealajuhatajana.

Tiiu Viisuti alluvuses alustas 1993. aastal väike kolmeklassiline algkool, mis

Tiina Alles, Tiiu Viisut, Krista Prinzmann ja Ly Valdmaa.

FOTO: Leili Kuusk

tänaseks on kasvanud elujõuliseks põhikooliks. Tema toonased kolleegid meenutavad teda kui väga mõistvat, abivalmis, töökat, rahumeelset ja enda suhtes väga nõudlikku õpetajat. Töösajades oli Tiiu alati väga täpne ja korrektne. Samamoodi iseloomustavad teda tänased kolleegid: enda suhtes väga nõudlik, süsteemne, peab kokkulepetest kinni. Tiiu tunnid on väga hästi ja meetoodiliselt üles ehitatud, õppematerjali koostab ta

ise. Tiiu Viisut on väga hea õppeainete lõimija ja tunnustatud koolitaja ka täiskasvanute hulgas. Ta on pälvinud Viljandimaa aasta koolitaja tiitli. Tema panust õppealajuhatajana tunnustab kutseõppeasutuste kvaliteediauhind – tema loodud õppekorraldus ja väljatöötatud süsteemid töötasid edasi ka ilma tema juhtimiseta. Õpetajate ja õpilaste tagasisideküsitluse algatas Tiiu ajal, kui teised seda veel teha ei sõandanud. Tema juures

käidi õppimas ja nõu küsimas. Tiiu Viisut oli tegev ka õpilaste integratsiooniprojekti juures, korraldades õpilastevahetusi ja julgustades Sillamäe noori eesti keelt kasutama. Kuigi juba pensionieas, jätkab ta õpetajatööd ka täna, kasutades individuaalset lähenemist ja eri õpetusmeetodeid ning osates leida tee kõigi õpilastele.

Jõudu ja vaimuerksust kõigile õpetajatele!

Leili Kuusk

Nimeline pink ja kolleegipreemiad

Koolirahvas Vello pingil koos Velloga.

FOTO: Erakogust

Õpetajate päeval, 5. oktoobril leidis Suure-Jaani koolis aset eriline ja esmakordne sündmus – avati õpetaja pink. Omanimelise pingi sai kauaaegne teenekas vene keele ja ajaloo õpetaja Vello Aleksejev, kes oma aktusel peetud kõnes rõhutas muuhulgas seda, et iga päev tuleb põleda ereda leegiga. Direktor Epp Välba sõnul peab kool oluliseks, et armastatud õpetajad, kes on olnud oma sära ja innuga õpilastele eeskujuks, väärivad seda, et

nende panus kooli ja õpilaste heaks saaks talletatud mõnda sümbolseesse esemesse või toimingusse. Nii ongi kool otsustanud, et vähemalt 30 aastat Suure-Jaani koolis või Suure-Jaani gümnaasiumis töötanud õpetajad saavad töölt lahkudes nimelise pingi. 2016. aasta kevadel pensionile jäänud õpetaja Vello Aleksejev on autoriteet, kes oma inimlikkuse ja sõbralikkusega on olnud tõeline „maa sool“. Nimelise pingiga saame avaldada Vel-

lole oma tänu ja austust tehtud töö eest.

Õpetaja Aleksejevi pink ootab istujaid koolimaja ees.

Septembrikuu jooksul said Suure-Jaani koolis õpetajad üksteist tunnustada. Kolleegi võis ära märkida viies kategoorias: kõige humoorikam, kõige parem kuulaja, kõige innovaatilisem, kõige abivalmim ja koostööaltim ning meeldivaim kolleeg. Kokku pälvis kolleegide tunnustuse 16 õpetajat.

Kõige paremaks kuulajaks valiti ülekaalukalt Reet Hindriks. Kõige innovaatilisema ja meeldivama kolleegi tunnustuse pälvis Ly Valdmaa. Kõige abivalmimaks ja koostööaltimaks peetakse Reeda Sadamat. Lisaks märgiti õpetaja Reeda Sadamat kui kõige aktiivsemat õpilastega projektides osalejat.

Humoorika kolleegina tunnustati mitmeid õpetajaid: Sirje Urbelit, Pille Sonki, Erla Sootsi, Mari Kaset, Riina Mankinit ja Rein Aidakut.

Inovaatiliseks, meeldivaks, humoorikaks ja kõige säravamaks peeti Heli Rahnut.

Abivalmis ja koostööaldis ning meeldiv kolleeg on Anneli Joandi. Kõige innovaatilisem, koostöö- ja abivalmim ning kõige särtsakam on Tiina Jaeski. Merike Jaskat tunnustati kõige parema kuulaja ning meeldiva kolleegina, Marge Johansonini koostöö- ja abivalmi kolleegina. Merike Kabaneni märgiti hea kuulajana. Inovaatiline ja hea huumorimeelega kolleeg on Tauno Tilk.

Mari Kase

TÄHELEPANU

Suure-Jaani Vallavolikogu teatab Suure-Jaani valla tööstus-
pargi detailplaneeringu ja selle juurde kuuluva keskkonna-
mõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikustamisest.

Suure-Jaani Vallavolikogu algatas kõnealuse KSH oma
28. mai 2015 otsusega nr 65. Detailplaneeringuga määra-
takse keskkonda mittehäiriva äri- ja tootmisotstarbega kuni
kahekordsete hoonete rajamise tingimused. Planeeringu
alale moodustatakse 21 tootmis- ja äriotstarbega ning kuus
elamukrunti. Kavandatakse tänavavõrk koos teede, haljastuse
ja tehnilise taristuga. Koos planeeringuga on koostatud KSH
eesmärgiga määrata ehitistele vajalikud tingimused, et vältida
kahjulikke mõjusid ümbritsevale looduse ja elukeskkonnale.
Detailplaneeringuga kavandatava tegevusega ei kaas-
ne piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkust.

Strateegilise planeerimisdokumendi eelnõuga ja KSH
aruandega on võimalik eelnevalt tutvuda **14. novemb-
rist kuni 11. detsembrini 2016** Suure-Jaani vallamaja
teise korruse saalis aadressil Lembitu pst. 42, Suure-
Jaani (vallavalitsuse tööajal) ning veebilehel http://web.suure-jaani.ee/planeeringud/index.php?dir=2_Vastu-voetud_planeeringud/Suure-Jaani_valla_t66stuspark/.

KSH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi
saab esitada kuni **12. detsembrini 2016** kirjalikult Suure-Jaani
Vallavalitsuse postiaadressil (Lembitu pst. 42, Suure-Jaani) ja
e-postiga aadressil suure-jaani@suure-jaani.ee.

**KSH aruande avalik arutelu toimub Suure-Jaani valla-
maja teise korruse saalis Lembitu pst 42, Suure-Jaani
20. detsembril 2016 algusega kell 15.00.**

Kas olete nõus, et Kõo vald, Kõpu vald, Suure-Jaani vald ja Võhma linn ühinevad üheks vallaks?

**Ajavahemikus 13.–15. novembrini viiakse Suure-Jaani val-
las läbi rahvaküsitlus, mille eesmärgiks on välja selgitada
elanike arvamus Kõpu, Kõo ja Suure-Jaani valdade ning
Võhma linna kavandatava ühendamise kohta.**

Küsitlusest on õigus osa võtta igal küsitluse ajaks vähemalt
16-aastaseks saanud valla elanikul, kes rahvastikuregistri
andmetel elab püsivalt Suure-Jaani vallas. Küsitlus toimub
13. novembril kell 9–17 Suure-Jaani vallamaja II korruse
saalis, 14. novembril kell 10–18 Vastemõisa rahvamajas
ja 15. novembril kell 10–18 Olustvere Põhikoolis I korrusel
teeninduspunkti ruumis (garderoobi kõrval).

Küsitluspunkti ei pea minema harjumuspäraselt oma elu-
koha järgi, vaid võib valida endale sobivaima.

Kui isiku tervislik seisund või mõni muu mõjuv põhjus ei
võimalda küsitluspunkti tulla, siis võib taotleda kodus kü-
sitluslehe täitmist. Taotlus esitatakse komisjonile või valla-
sekretärile hiljemalt 15. novembril kell 15.00, aga komisjoni
töö parema korraldamise huvides palume taotlused esitada
võimalikult varakult.

Küsitlusel käitatakse samuti kui valimistel.

Küsitluspunkti tulnud kodanik esitab komisjonile kehtiva
isikut tõendava dokumendi ning talle antakse ühe pitsati-
jälgendiga küsitlusleht, kuhu on kantud küsimus: „Kas olete
nõus, et Kõo vald, Kõpu vald, Suure-Jaani vald ja Võhma linn
ühinevad üheks vallaks?“ ning vastusevariandid Jah ja Ei.

Salajaseks täitmiseks on ruumis küsitluskabiin, kodanik täi-
dab oma käega seal küsitluslehe, murrab selle kokku ja läheb
küsitluskasti juurde. Komisjoni liige paneb lehe esimesele
küljele teise pitsatijäljendi ning kodanik laseb küsitluslehe
ise küsitluskasti.

Küsitluskast avatakse 15. novembril pärast küsitluse lõppe-
mist ja tehakse kindlaks tulemused, mis kinnitatakse volikogu
otsusega kahe nädala jooksul.

Info telefonil 435 5436 või e-posti aadressil
veronika.ringo@suure-jaani.ee

Suure-Jaani Vallavolikogus

27.10.2016

Kehtestati Suure-Jaani Kooli põhimääruse uus redakt-
sioon;

kehtestati Suure-Jaani valla Suure-Jaani, Olustvere ja Sür-
gavere kaugküttepiirkonna soojamajanduse arengukava
aastateks 2016–2025;

algatati Vihi külas asuvate Vahe majavaliduse hoonete
suhtes peremehetu vara menetlus;

kehtestati valla 2016. aasta lisaeelarve tulude-kulude
üldsummas 33 770 eurot;

kehtestati valla eelarvestrateegia aastateks 2015–2020;

kehtestati valla põhimääruse ja vallavalitsuse töökorra
muudatused, 2017. aastal hakatakse koostama uue ühineva
valla põhimäärust;

anti Suure-Jaani Vallavalitsusele nõusolek selleks, et
Novarc Group AS koostab Suure-Jaani Tervise- ja Külas-
tuskeskuse põhiprojekti maksumusega kuni 90 000 eurot
ning Suure-Jaani Tervise- ja Külustuskeskuse ehitamiseks
ehitushanke korraldamiseks;

arutati ühinemislepingu eelnõud, muudatusettepanekuid
ei tehtud.

Suure-Jaani Vallavalitsuses

4.10.2016

Määrati Suure-Jaani linnas Pärnu ja Johann Köleri täna-
vatel planeeringujärgselt moodustuvate katastriüksuste
koha-aadressid ja sihtotstarbed;

tunnistati kehtetuks 12.02.2003 välja antud ehitusluba
Kootsi k jätkuvalt riigi omandis oleval maal asuva elamu
püstitamiseks ja 30.08.2012 välja antud ehitusluba Vihi k
Antsuõue kinnistule majutushoone püstitamiseks;

väljastati ehitusload Suure-Jaani I Johann Köleri tn 13
kinnistule abihoone püstitamiseks ja Tällevere k Tiigi
kinnistule kahe abihoone püstitamiseks;

määrati hoonestusõigusega vormistatava maa koha-
aadressiks Papioru tn 1, Olustvere al, maal asuv kuur
kuulub Papioru tn 12 hoonete hulka, kuid asub teisel pool
Papioru tänavat;

määrati Kuhjaverre k Tupe kinnistu jagamisel moodus-
tatavate uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtots-
tarbed;

valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks ei
antud nõusolekut ühele ja anti nõusolek kolmele jäätme-
valdajale;

kinnitati Vastemõisa Rahvamaja ruumide ja rajatiste
rendi- ning teenuste hinnad;

määrati hooldaja sügava puudega isikule, hooldamise
eest makstakse hooldajatoetust 25,57 eurot kuus;

otsustati tasuda Maerobic OÜle tantsutreeningute
kuludest 8 eurot kuus nelja lapse eest ja 10 eurot kuus
ühe lapse eest;

anti välja Suure-Jaani Vallavalitsuse tänukirjad tulemus-
liku töö eest erivajadustega lastega ja seoses Lahmuse
mõisakooli 90. aastapäevaga Lahmuse Kooli töötajatele
Küllil Tirmastele, Helen Rajamäele, Aurelika Reimannile,
Marko Reimannile, Kadi Antsonile ja Rene Tepperile;

väljastati üks liikumispuudega isiku parkimiskaart;
koosõlastati eramajapidamise olmevee saamiseks ette-
nähtud suurkaevu asukoht Selli, Jälevere k.

7.10.2016

Esitati Tartu Maakohtu Viljandi Kohtumajale avaldus
täisealise isiku üle seatud eestkoste pikendamiseks;

otsustati anda välja Suure-Jaani Vallavalitsuse tänukiri
Suure-Jaani Kooli Sürgavere tegutsemiskoha endisele
töötajale Maie Hansenile aastatepikkuse südamega tehtud
töö eest Sürgavere koolis;

määrati Jälevere k Pakuõue ehitiste (elumaja, laut-küüni
ja kuuri) teenindusmaaks 21931 m², ½ möttelist osa eras-
tatakse hoonete ½ möttelise osa omanikule ja ½ möttelist
osa taotleb Võhma linna munitsipaalmaaks;

otsustati tasuda MTÜle Team Adrenaline ühe lapse
taipoksi treeningute kuludest 10 eurot kuus;

määrati vallavalitsuse osakondadele ja hallatavatele
asutustele 2017. aasta eelarve eelnõu koostamiseks eelarve
kulude piirsummad;

tunnustati Suure-Jaani valla ettevõtteid ja määrati Parima
uustulnuka preemia Rohekalda Aiand OÜle ning Piirkon-
na edendaja preemia Sürgavere Põllumajandusühistule.

13.10.2016

Otsustati erastada ostueesõigusega Nuutre k Roheline
tn 4 katastriüksus suurusega 1481 m² hoonete omanikule;
määrati Jaska k Kingu kinnistu jagamisel moodustatavate
uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;

määrati hooldaja sügava puudega isikule, hooldamise eest
makstakse hooldajatoetust 25,57 eurot kuus;

kinnitati Kõidama lasteaia Traksik hoolekogu liikmeteks
lapsevanemate esindajad Helen Talviste, Kadi Antson, Jaa-
nika Valvik, Liisa Olesk ja Marjel Einulo, õpetajate esindaja
Eha Kukkk ja lasteasutuse pidaja esindaja Ardo Agasild;

kinnitati Olustvere lasteaia Piilu hoolekogu liikmeteks õpe-
tajate esindaja Kati-Riin Grünberg, lapsevanemate esindajad
Annika Karu, Kea Ruht ja Anneli Silm ning lasteasutuse
pidaja esindaja Ardo Agasild;

otsustati korraldada rahvaküsitlus, mille eesmärgiks on
välja selgitada elanike arvamus Suure-Jaani, Kõo ja Kõpu
valdade ning Võhma linna üheks omavalitsusüksuseks
ühendamise kohta. Rahvaküsitlus toimub ajavahemikus
13.–15. november 2016;

väljastati kasutusluba Pärakülas Ruusi tee 12 kinnistul
laiendatud viilhall-tootmisahoone kasutusele võtmiseks;

väljastati kaks liikumispuudega isiku parkimiskaarti;
eraldati tegevusalalt Seltsitegevus ühekordset toetust
MTÜle Ühtne Võhmaküla Tääksi laste mänguväljaku ümber
aia ehitamiseks 3000 eurot;

kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saajate
projektide „Metsküla Jaanimäe kinnistule puurkaevu ra-
jamine“ ja „Paelama küla Liidassaare salvkaevu rajamine“
aruanded koos täitmise eelarvetega;

anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste
muutmiseks kahele jäätmevaldajale;

otsustati tasuda Viljandi tenniseklubi Fellin tennisekoolis
kolme lapse kohamaksusest 40 eurot kuus lapse kohta;

otsustati tasuda Maerobic OÜle tantsutreeningute
kuludest 8 eurot kuus kahe lapse eest ja 10 eurot kuus ühe
lapse eest;

kinnitati Olustvere al asuva Päikese 4 korteri nr 2 müümi-
seks läbi viidud avaliku suulise enampakkumise tulemused,
korter müüdi enampakkumise võitnud Rannatennis OÜle;

otsustati maksta ühekordset toetust majanduslikult raskest
olukorras olevale 26 perele kokku 2073 eurot ja ranitsatõe-
tust seitsme I klassi mineva lapse vanematele kokku 1050
eurot.

18.10.2016

Määrati Ivaski k Mätliku ja Vastemõisa k Roosu kinnistu
jagamisel moodustatavate uute katastriüksuste koha-aad-
ressid ja sihtotstarbed;

muudeti Vastemõisa k Väike-Roosu katastriüksuse koha-
aadressi, uus koha-aadress on Roosuvälja;

anti nõusolek SAle Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskus vee
erikasutusloa taotlemiseks vastavalt taotluses esitatud
materjalidele;

suurendati Suure-Jaani Lasteaia Sipsik laste arvu kahe
lapse võrra Liblika ja Põrnika rühmades;

anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste
muutmiseks viiele jäätmevaldajale.

24.10.2016

Määrati lapsetoetuse saajaks lapse tegelik kasvataja;

väljastati liikumispuudega isiku parkimiskaart;

moodustati Suure-Jaani, Kõo ja Kõpu valdade ning
Võhma linna üheks omavalitsusüksuseks ühinemise
kohta läbi viidava rahvaküsitluse korraldamiseks komisjon:
esimees Veronika Ringo ja liikmed Aili Adamson, Ardo
Agasild, Heli Kralle ning Ülle Udras;

määrati oktoobris 2016 valla eelarvesse riigieelarvest laeku-
nud vahenditest toimetulekutoetust üksi elavatele isikutele
ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud
toimetulekupiiri, kokku 1025,44 eurot;

väljastati ehitusluba Olustvere al Mesila tn 1 asuva mesila
lammutamiseks;

väljastati ehitusluba Pärakülas Ruusi tee 12 kinnistule
puidutööstuse tootmis-büroohoone laiendusele;

anti nõusolek valla korraldatud jäätmeveo tingimuste
muutmiseks ühele jäätmevaldajale;

eraldati noorte sporditegevuseks toetust perioodil 01.10 –
31.12.2016 MTÜle Spordiklubi Tääksi 1080 eurot 40 lapsele
ja MTÜle Spordiklubi Suure-Jaani United 1971 eurot 73
lapsele.

LEOLE 2000

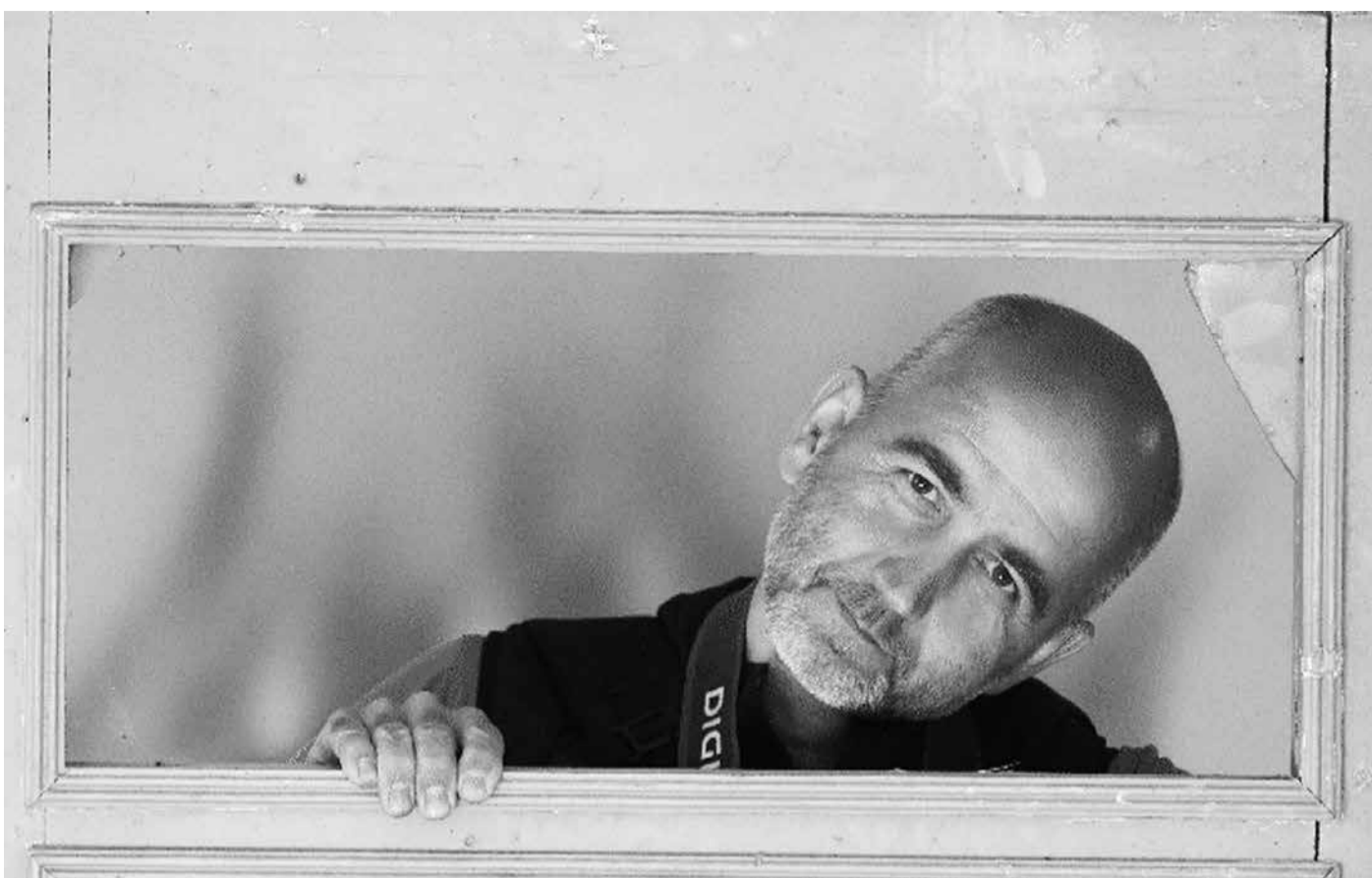
Leole kahesajanda numbri puhul vaatame kor-raks tagasi – kuidas see kõik kord algas? Esimeses lehenumbris – aprillis 2000 – avaldab lehe toonane toimetaja Tiiu Jüriado lootust, et leht ei lõpeta ilmumist, nagu on seda teinud tema eelkäijad „Maa ja Rahvas“ ja „Marjamaa“. Ta avaldab ka arvamust, et lehe tegelikud tegijad selguvad paari kuu jooksul – esimese numbri ilmumise eest tänab ta aga kahte meest: Märt Pervet ja Jaanus Siimu. Jaanus jäi toimetaja-abi ja fotograafina lehe tegemise juurde veel mitmeks järgneva aastaks, toimetades ka ise ühe Leole numbri – veebruaris 2002. Ta jätkas tööd ka koos lehe praeguse toimetajaga, kes alustas juulis 2002. Jaanuse koostöö lehega kestis – küll hääbumise märke näidates – aastani 2006. 2004. aastal vahendas ta viimast korda lugejate arvamuskuusi küsimusse – Leole kohta, seoses lehe 50. numbri ilmumisega. Viimased kümme aastat on lehes avaldatud põhiliselt Jaanus Siimu tehtud muusikafestivali fotosid.

Leole kahesajanda numbri puhul palusimegi just Jaanusel meenutada, mida ta mäletab ja mida mõtleb täna vallalehe tegemisest.

Leili Kuusk: Kuidas satustid ajaleht tegema?

Jaanus Siim: Et kõik ausalt ära rääkida, pean alustama aastast 1999. Olin tegelenud fotograafiaga, kasutades vana, vene päritolu tehnikat. Tundsin, et see hakkas mind ammen-dama ja kaalusin, kas mitte minna üle hoopis video peale. Jäin truuks fotole ja muretsemin oma varustuse, mis võimaldaks ka leiba teenida. Olin teinud suured kulutused ja hakkasin aktiivselt otsima võimalusi tagasi teenimiseks. Hakkasin jäädvustama nii kodukandi kauneimaid vaateid kui ka üritusi. 2000. aasta kevadel olin järjekordselt uue pildipakiga Suure-Jaani linnavalitsuses Ene Pindsoo jutul, kui ta nii muuseas mainis, et hakatakse ajalehte tegema ja kui mind huvitab, siis võin ülesse otsida Tiiu Jüriado. Eks ma kohe tõttasingi „valgest majast“ „väikse kooli“ juurde ja otsisin Tiiu ülesse. Kuidas meie esimene kohutamine sujus, ma ei mäleta, kuid koos me seda lehte tegema hakkasime.

LK: Meenub sulle mõni huvitav seik sellest lehete-gemise alguse ajast?

Jaanus Siim.

FOTO: Kristina Tamm

JS: Kuskilt tuli idee, et lehe päises peab olema mingi pilt, mis viitab piirkonnale ja toetab lehe nime. Kaalumisel oli vist isegi variant, et igal kuul on päises erinev pilt. Jäime siis selle juurde, et pilt on Lõhavere linnamäest. Ei meenu, kas valikuid oli mitu või otsustasime kohe selle möökadega kivi kasuks. Esimese pildistamise tegin päevasel ajal. Vaatasime siis Tiiuga seda tulemust ja oli selge, et sellisena ei lähe see pilt kohe mitte. Tuletan siinkohal lugejale meelde, et toona polnud ma digitaalsest fotograafiast veel isegi mitte ulmefilmides mitte midagi näinud. Seega puudus igasugune olemasoleva fotograafimaneipuleerimise võimalus. Ajaga oli kitsas, leht oli vaja trüki saata. Mõtlesime pääniliselt, kust leida Lembitu monumendi stiliseeritud kujutist, et siis seda kasutada.

Siis tekkis mul mõte, et kui pildistada öösel, saan valgustada välja vaid just nimelt selle, mida vaja ja segav taust ei pääse mõjule. Vaimusilmas kujutasin juba ette müstilist udu või suitsu, mida nähtavalt läbib valguskiir, mis langeb möökadega kivile, valgustades selle välja. Kujutasin ette ka salapäraselt valguskuma kivi tagant ... Jah, kuid praktiline teostamine ... Oli märtsikuu, lund oli veel piisavalt maas, eriti linnamäe metsa vahel. Riskeerisin ajada oma Žiguli lumisest nõlvakust alla, andmaks esilaternatega seda kivitagust müstilist valgust. Sigareti-süütajast vedasin pikendusjuhtmetega voolu kivi ette, kaamera lähedusse, kuhu panin treppredelile moderniseeritud taskulambi. Hea, et olin kunagi ühele metall-

kestaga lambile monteerinud sisse 55 vatische halogeenpirni. Suitsumasinat mul polnud, ei suutnud leida hilistalvisel/varakevadisel ajal ka mitte ühtegi suitsuküünalt, mida muidu aiapidajad hiliskevadel ikka aedades külmade peletamiseks tossutasid. Õnneks oli ilm veidi sombune ja hakkas lausa vihma sadama. Seda märtsiõist fotosessiooni tulemust on lehelugejad ajalehe päises näinud juba üle 16 aasta.

LK: Peale fotograafitöö olid ka toimetaja-abi?

JS: Alates teisest lehenumbrist sai minu osaks peale vajalike fotode mu-retsemise veel rubriik „Kuu küsimus“. Üritasime Tiiuga pidevalt välja mõelda küsimusi, mis võiksid olla aktuaalsed meie piirkonna inimestele, kelle jaoks me seda lehte teeme. Minu põhitöö oli toona vägagi liikuva iseloomuga ja viibisin pidevalt nii Olustvere, Vastemõisa kui loomulikult ka Suure-Jaani valla territooriumil. Liikusin ringi ja kus aga inimesi nägin, astusin ligi ja tegin juttu. Muretse-sin omale lausa diktofoni, et ajakirjaniku töö lihtsam oleks. Inimeste suhtumine minusse oli seinast sein. Oli neid, kes lahkesti rääkisid oma arvamustest ja mõtetest ning oli neid, kellel ei tulnud suust miskit muud kui jah ja ei. Pildistada laskmisega sama lugu, kuid siin ei pruukinud see kokku minna jutu voolavusega. Ehk siis tuli ette seda, et vastused olid mõnused ja mahlased, kuid kaamera peale joosti või metsa. Aegajalt kirjutasin ka mõne muu jutu kuu küsimuse lisaks.

LK: Kuidas Sa kirjutamisega hakkama said, olid ju n-ö hoopis teise töö mees?

JS: Mäletan, et vahel käisin ajakirjandusalast nõu küsimas omaaegse legendaarse Sakala ajakirjaniku Helgi Kaldma käest. Temaga oli mul hea klapp ja ta arutles minuga meeleldi ajalehe tegemise teemadel. Vahel juhtus sedagi, et ta tahtis mõnda pilti koos looga Sakala tarvis ja tellis need siis minult.

Järjest rohkem hakkasin osalema kõige erinevatel üritustel, et jäädvustada neid pildis. Ja rahvas teadis, et kui mina olen silmapiiril, siis võib väga kergesti ajalehe veergudele sattuda. Või siis, et kui mina olen kohal – loomulikult alati kaameraga – siis tuleb lehte lugu.

Mingil ajal tundis Tiiu, et ta tahaks lehe tegemisest loobuda. Pidasime plaani, et ma võtan kogu lehe toimetamise algusest lõpuni enda kanda. Vist ühe lehenumbri toimetasin algusest lõpuni ise. Aga sinna paika see asi jäi. Ei meeldinud too mõte omavalitsuse as-jameestele ja Tiiu mõtles samuti uuesti ringi, toimetades lehte edasi.

LK: Mainisid juba eespool, et digitehnika ei olnud Sa neil aegadel veel õieti kuulnudki. Kuidas tol ajal fotograafi töö käis?

JS: Fotograafi seisukohast polnud lehe tegemine sugugi lihtne. Esiteks, pildistasid filmi täis, läksid ilmutasid Viljandis ära ja lasid pildid paberile panna. Siis alles nägid tulemust. Tegid intervjuu jaoks portree pildi – aga pildi peal on

silmad kinni. Ja mine siis uuesti pildistama. Paned uue filmi sisse, teed kolm kaadrit ja siis ilmutad jälle ära ning 33 kaadrit filmi raisatud! Aga eelarve oli meil ju pisikene, seega tuli pildistada kindla peale. Mitte nii nagu nüüd digiajastul, et tulistad ühte motiivi 100 kaadrit, enam vähem näed tulemust kohe kaamera pealt ära ja lõppude lõpuks on veel igasugused manipuleerimise võimalused fototöötlus programmis. Jah, pidevalt oli nipitamine, et film saaks just „õigel ajal“ täis. Vahel sai tehtud ka seda, et pool filmi sai „välja lõigatud“ ja ära ilmutatud.

LK: Täna Sa ei tee enam ammu seda tööd. Miks?

JS: Kuskilt maalt hakkasin tundma, et see erinevatel üritustel passimine hakkab vaikselt ära tüütama. Samuti ei osanud enam mõelda teemasid, mida kajastada, ei osanud enam välja mõelda kuu küsimust. Samuti hakkasid otsa saama need inimesed, kes olid nõus ajalehe veergudel vastama. Hakkas pihta see aeg, kus lehe tegemine hakkas muutuma minu jaoks kurnavaks. Ja kui siis püüdsin rääkida inimesi ära, avaldamaks oma arvamust avalikult ajalehes, siis ma tundsin end järjest enam ja enam jooksmas peaga vastu seinale ... Ilmselgelt hakkas ajakirjaniku töö minu jaoks soiku vajuma, kuni lõpuks vaikselt hääbus täielikult.

Mitmed aastad säilitasin oma arhiivis kõik ajalehe numbrid ja kalendrid. Kuid ühel hetkel leidsin, et säilitamine on ebamugav ja hävitasin kogutu. Kuskile

maale, kui tegevus käis ikka piltide paberile panemisega enne lehe tegemist, säilitasin ka kõiki pilte. Pilte on kuskil kastides vist veel praegugi hunnikute kaupa, kuid kuna jäi soiku piltide juurde info lisamine, siis pole neilgi enam erilist väärtust. Võimalik, et kuskil on alles veel artiklite mustandeid.

LK: Kas Sa loed Leolet?

JS: Olen lugenud. Esiti sai kindlasti kogu leht algusest lõpuni läbi loetud.

Kui ma tohin nüüd ülesse tunnistada, siis tegelikult ei loe ma ajalehti, ei kuula raadiot ja ei vaata telerit juba pikki aastaid. Mul puudub selleks huvi, tahtmine ja aeg. Jah, tunnistan, et ma ei loe täna Leolet. Ma loen midagi muud. Ma loeks palju-palju rohkem, kuid kõike ei jõua. Tuleb teha valikuid.

Ma mõtlesin tihti ka neil aegadel, kui käisin seoses lehe tegemisega pea kõikidel piirkonna väga erinevatel üritustel, et nii huvitav: mõnda inimest ei näe mitte kunagi mitte ühelgi üritusel ja teine on igal pool kohal. Mõtlesin sellele, olles ise paljude ettevõtmiste organiseerimise juures, nähes kuidas ühed pingutavad meeleehtlikult, et teistel oleks hea ja huvitav ning lõpuks on osalejaid nii vähe, et lausa piinlik. Mõtlesin tihti sellele, et kas ma oleksin ühes või teises kohas siis, kui ma ei oleks seda lehte tegemise pärast? Leid-sin, et tõenäoliselt ei oleks. Siinkohal ma toonitan, et tegemist pole mitte halbade ja igavate üritustega ja mina ei hädalda, et ei tehta midagi huvitavat. Lihtsalt minul on teistsugused huvid, mis viivad mind teiste asjade juurde. Ma tahan jõuda lihtsalt selleni, et inimesed on väga erinevad. Ühed hädaldavad, et neil on igav ja keegi ei lõbusta neid. Teised on kogu aeg mille-gagi hõivatud ja nad ei tea ja pole eales teadnud, mis asi on igavus. Loomulikult on seal vahepeal veel palju erinevaid variante. Niisama on minu jaoks Leole lehega. Ma olen absoluutselt kindel, et selle lehe olemasolu on vajalik – ja see on tehtud asjatundlikult. On olemas inimesed, kelle jaoks on see väga ja väga vajalik ning minu sügav kummardus sulle, et oled nii palju aastaid vapralt vastu pidanud. Ainult kõrvaltvaatajale tundub kõik mängleva kergusega tulevat.

Sürgavere raamatukogu kolib uutesse ruumidesse

Võttes arvesse MTÜ Sürgavere Küla Selts poolt moodustatud töörühma ettepanekuid ning vajadust optimeerida vallale kuuluvate hoonete kasutamist, on Suure-Jaani vallavalitsus teinud otsuse viia Sürgavere raamatukogu 1. jaanuariks 2017 üle Suure-Jaani Kooli Sürgavere tegutsemiskoha ruumidesse.

Raamatukogu kolimine toimub 1. detsembrist kuni 31. detsembrini 2016, sel ajal on raamatukogu lugejatele suletud. Raamatukoguteenuseid on võimalik kasutada teistes valla raamatukogudes, infot lahtiolekuaegade kohta leiate valla kodulehelt.

KUHU MINNA, MIDA TEHA

Kultuurisündmused

3. novembril kell 19 Suure-Jaanis Kondase majas akordioniduo Mikk Langeproon ja Henri Zibo kontsert. Kavas M. Mussorgski "Pildid näituselt" ja valik teemasid P. Tšaikovski balletist "Pähklipureja". Pilet 3 eurot.

4. novembril kell 21 Vastemõisa rahvamajas tantsuõhtu ansambliga Uno Bänd.
15. novembril kell 19 Suure-Jaanis Kondase majas kontsert-loeng Schubertist. Laulja Endrik Üksvärav, klaveriansambel Jorma Toots ja Ebe Müntel, lektor ja vestleb Maret Tomson. Pilet 3 eurot.

16. novembril kell 19–21 Vastemõisa rahvamajas teatriõhtu Salamander.
17. novembril kell 16 Väljasõit Tallinnasse Eesti Draamateatrisse vaatama etendust "Pangalaan". Väljasõit kell 16 Suure-Jaani keskväljakult. Info telefonil 5332 1335.

19. novembril kell 14 Suure-Jaanis Kondase majas klubi Meelespea õhtu. Mõnus õhtu koos õhtujuhi ja pillimehega. Tule ise ja võta sõber kaasa! Lauake kata end!

20. novembril kell 10 Suure-Jaanis Kondase majas Põhja-Viljandimaa Rahvarõivakool.

24. novembril kell 18 Suure-Jaani Kondase majas jõulupärgade valmistamise koolitus. Juhendaja Anu Pindsoo. Osalustasu 8 eurot. Info telefonil 5332 1335.

26. novembril kell 12 Suure-Jaanis Kondase majas tsirkuseetendus „Fantastiline planeet“.

27. novembril kell 16 Suure-Jaanis Kondase majas esimene adventiküünla süütamine.

2. detsembril kell 18 Väljasõit Ugalasse vaatama etendust "Vanaema ja Issand Jumal". Buss väljub Suure-Jaani keskväljakult. Info telefonil 5332 1335.

4. detsembril kell 10 Suure-Jaanis Kondase majas Põhja-Viljandimaa Rahvarõivakool.

5. detsembril kell 19 Suure-Jaanis Kondase majas Suure-Jaani ülevallaline mälumänguturniir.

9. detsembril kell 19 Suure-Jaani kultuurimaja isetegevuslaste jõulupidu. Osalustasu 5 eurot. Info telefonil 5332 1335.

18. detsembril kell 16 Suure-Jaani kooli aulas jõulukontsert vallarahvale – Siiri Sisask.

Täpsem info www.suure-jaani.ee/et/kalender

Sportivõistlused

3. novembril kell 15.15 Suure-Jaani valla põhikooliealiste noorte meistrivõistlused kiirmales Suure-Jaani koolis.

3. novembril kell 18 Võrkpalli sarivõistlus meeste Sürgavere spordihoones.
5. novembril kell 10 Kildu kooli vilistlasturniir males.

10. novembril kell 18.30 Võrkpalli sarivõistlus naistele Sürgavere spordihoones.
17. novembril kell 15.15 Suure-Jaani valla põhikooliealiste noorte meistrivõistlused kiirmales Suure-Jaani koolis.

17. novembril kell 18 Võrkpalli sarivõistlus meeste Sürgavere spordihoones.
20. novembril kell 14 Suure-Jaani valla meistrivõistlused ja Lehola-Lembitu mängud bowlingus Viljandi Fire Starter Bowlingus, Riia mnt 52f.

26. novembril kell 10 Eesti võistkondlikud meistrivõistlused lauatenises II ja IV liiga Suure-Jaani kooli võimlas.

26. novembril kell 11 Lehola-Lembitu mängude meeste võrkpalliturniir Sürgavere spordihoones.

1. detsembril kell 15.15 Suure-Jaani valla põhikooliealiste noorte meistrivõistlused kiirmales Suure-Jaani kooli sööklas.

1. detsembril kell 18 Võrkpalli sarivõistlus meeste Sürgavere spordihoones.
4. detsembril kell 10 XI Suure-Jaani CUP 2016/2017 saaljalgpallis naistele Suure-Jaani kooli võimlas.

4. detsembril kell 16. Lehola-Lembitu mängude mälumäng Suure-Jaani noortekeskuses.

Täpsem info sportivõistluste kohta noortekas.suure-jaani.ee

Ettevõtlusnädal

Suure-Jaani valla ettevõtlusnädal algas ettevõtete külastamisega. Huvilisi võrustasid OÜ Järveoja, Silver Kink, OÜ Heiki Bussid, Sürgavere PÜ, Avorest Grupp OÜ, Combimill Sakala OÜ ja Vincom OÜ. Kolme viimase mainitud külastasid ka Suure-Jaani gümnaasiumi õpilased. Suur tänu kõigile, kes lahkelt ukseid avasid ja huvilistele oma tegemistest rääkisid.

6. oktoobril toimus Suure-Jaani kooli aulas valla ettevõtluskonverents "Ettevõtjana rutiinist välja". Ettevõtjate ees olid omadele lisaks psühholoog Rita

Rätsepp, meediaärimees Hans H. Luik ja Viljandi Ühendatud Kutsekeskkooli direktor Tarmo Loodus. Tunnustati noori ja anti üle ka Suure-Jaani valla ettevõtlusauhinnad. Sel aastal pälvisid tunnustuse:

Sürgavere Põllumajandusühistu – Suure-Jaani valla piirkonna edendaja 2016,

OÜ Rohekalda Aiand – Suure-Jaani valla parim uustulnuk 2016.

Ettevõtlusauhindu annab Suure-Jaani vald välja alates aastast 2012.

Leili Kuusk

Heiki Hiimäe näitab, millise arengu on läbi teinud OÜ Heiki Bussid bussid. FOTO: Leili Kuusk

Julge olla silmapaistev!

Elmisel aastal jättis liikluses elu 24 jalakäijat, kellest 16 said surma pimedal ajal. Hukkunutest vaid kolm kandsid helkurit.

Eestlaste meelestatust helkuri vajalikkuse osas on ülikõrge – viimaste küsitluste kohaselt on see näitaja üle 14-aastase elanikkonna seas 91% ja laste puhul suisa 99%. Tegelikuses kinnitab end rõivale mõne nähtavaks tegemise vahendi vaid 66% täiskasvanutest. Reeglina on nad naised, üle 65-aastased; maakonnakeskuste, väiksemate linnade ja alevite elanikud ning inimesed, kes liiguvad võrdselt nii autoga kui jalgsi. Kuidas aga säästa nende elusid, kes ei kannu reflektorit seetõttu, et pole leidnud sobivat või on kord ostetu ära kaotanud? Valdavalt on nad 19–34-aastased, mehed, tallinnased ja igapäevased autosõitjad.

Tõenäoliselt on paljud jalakäijad pimedas liikudes imestanud, miks autojuhid neid ei näe. Roolikeerajad seevastu on üle elanud mitmeid ehmatushetki, kui tee äärde ilmub ootamatult tume siluett, mis sama müstiliselt, kui ilmus, ka kaob. Nottinghami teetöölise Percy Shaw oli pea 80 aastat tagasi valgustamata teel sõites samas situatsioonis. Oma abitus ja ebatavalises olukorras tekkis tal aga geniaalne idee, mis viis helkuri leiutamiseni. Nimelt märkas mees teepervel kassi, kelle silmad peegeldasid autotulede valgust. Kassi, aga ka süvaveekalade ja maismaakiskjaliste silmade võime peegeldada silmadele langenud valgust, saigi esimese helkuri tehnoloogilise lahenduse keskmeks.

Eri suuruse ja kujuga jalakäijahelkuri kõrval on viimastel aastatel lisandunud palju innovatiivseid lahendusi, mis pakuvad iseseisvalt või koos klassikalise helkuriga pimedal ajal liikudes tõhusat kaitset. Maanteeameti, Prike ning kindlustusseltside Seesam, IF ja PZU koostöös sündinud

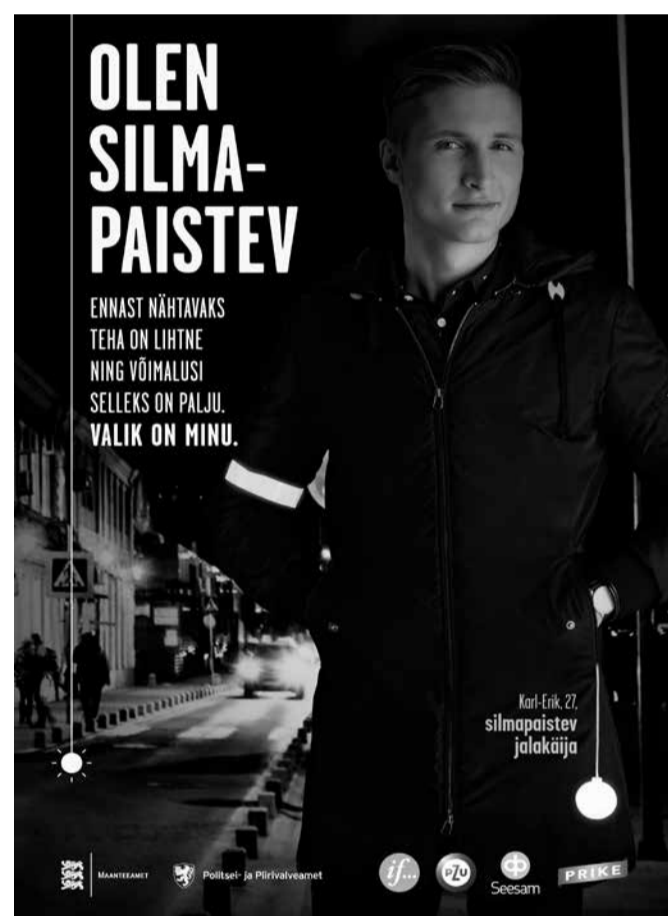
helkurikampaania „Olen silmapaistev“ fookuseks ongi nende tutvustamine ja see läbi inimeste inspireerimine. Võime kindlalt väita, et valik on lai ning igapähe jaoks on olemas sobiv toode. Kindlasti peab aga arvestama, et kõigil toodetel ei pruugi kehtivat sertifikaati olla. Kuigi kasutatud materjal võib vastata tehnilistele nõudmistele, ei ole väiketootja jaoks alati põhjendatud taotleda aja- ja ressursimahukat CE-märgistust. Teisalt kuluvad helkurribadega rõivad ja helkur-sprey'ga üle pihustatud esemed kasutamise käigus ning nende peegeldavad omadused aja jooksul kahjustuvad. Helkurribadega väliriiete keskmiseks „elueaks“ peetakse kuni 25 pesukorda.

Liiklusohutuse seisukohalt on kõik uudsed lisavahendid enda märgatavuse suurendamiseks aga väga soositud. Ülekäigurajal, kõnniteel või bussitaskus oodates, aga ka maanteel teed ületades ei paista vaid ühele kehapoolele kinnitatud reflektor sõidukijuhile piisavat hästi ning tal ei jää aega ohuolukorrale adekvaatselt reageerida. Sestap on soovituslik kanda korraga mitmeid eri funktsiooniga valgustpeegeldavaid tooteid, millest üks peaks olema sertifitseeritud. Toome välja neist kõige põnevamad, mis sobivad nii noorele kui vanale, tervisesportlasele kui ka pühapäevajalutajale.

10 ägedat võimalust olla silmapaistev

Helkuraerosool on mugav pihustatav vahend jalgrattaraamile, lapsevankri ratastele, rõivastele, jalatsitele, seljakotile ja kiivriale. Saadaval erinevate materjalide jaoks. Arvestada tuleb, et helkursprei-kiht ei püsi igavesti, seetõttu peab esemeid regulaarselt aerosooliga värskendama.

Laetav helkur koosneb plastmassist helkurist ja silikoonist kestast, mis helendab peale loodusliku või tehisluku

valguse käes laadimist. Sobib eriti keskkonda, kus on kehv või olematu tänavavalgustus. Mugav paigaldada riide, selja- või koolikoti külge.

Rattasusside katted on enamasti neoontoonid, et tagada hea silmapaistus. Lisaks sellele kaitsevad jalanõusid ka pori ja mustuse eest ning tagavad lisasoojuse.

Helendav seljakotikate on erksat värvi ja kaetud valgustpeegeldavate ribadega, mis tagavad pimedal ajal nähtavuse kuni 100 m kaugusele. Veekindel materjal kaitseb koti sisu ka vihma eest!

Helkurtraksid on saadaval eri lõigete ja disainiga. Sobivad nii tervisesportlasele, jalg- kui ka mootorratturile. Efekti tagavad neoonvärvi ja helkurribad. Elastne vöö aitab enda kehakuju järgi suuruse parajaks timmida.

Helkurkleebiseid on eri kuju ja suurusega, kuid eelistada võiks CE-märgistusega variante. Need tagavad hea nähtavuse nii rõiva selja- kui ka esiosale ja eri kõrgustele paigutatult. Uudse lahendusena pakutakse helkivaad

helkurkangast kujundeid, mida saab riidele triikrauaga kinnitada.

Helkurteip on tugeva liimiga peegeldav 3M materjal, mida saab sobivasse suurusse lõigates kasutada igal pinnal. Eriti lihtne on selle abil oma käimiskepid silmapaistavaks teipida.

Helkurpulgad jalgratta kodaratele on efektsed, lihtsalt paigaldatavad sertifitseeritud pulgad, mis helgivad 360 kraadi.

LED-jalanõud on led-ribadest tallaga, mida on saadaval nii lastele kui ka suurtele.

Siin toodu on ainult murdosad võimalustest. Helendavad tossupaelad, helkurprossid ja käsitööhelkurid, LED-kõrvarõngad, helkurseljakotid, helkurribadega kodumaine rõivadisain ja palju muud ootab avastamist.

Näita, kuidas sina end nähtavaks teed. Lae üles oma foto lehele silmapaistev.ee ja osale auhinnamängus.

Gerli Grünberg
Maanteeameti

Väärtustades hetki lasteaias Traksik

Miks lapselapselaps vajavad ja armastavad oma vanavanemaid?

Lapsesuu on naljatlemisi öelnud: Nad on parimad kuulajad. Kui laps loeb luuletust või tantsib, kuulavad ja plaksutavad vanavanemad rõõmust. Seekord algas uus nädal lasteaias tavalisest erinevalt. „Rõõmullide“ ja „Päikesekiirte“ mängupeole olid kutsutud nende vanaemad ja vanaisad. Rõõmsameelsed, pilgus uudishimu, hellus ja armastus, jälgisid vanavanemad oma pisipõnnide tervituslaulu. See on laul, mis lastele väga meeldis ja kohe meelde jäi. See laul oli „Siis tulid õunad“. Laulu sisu on kaudselt kui lapse arenemise ja kasvamise

Vanavanemad Traksikus.

lugu. Kõigepealt tulevad okstele pungad, mille järel õied ja alles seejärel õunad. Need viljad, eluloo allikad on justkui lapselapselaps. Üheskoos salme lugedes, lauldes ning tantsides

möödus aeg märkamatu. See koosviibimine näitas ilmekalt, mis vahe on vanematel ja vanavanematel – neil on alati oma lastelaste jaoks aega.

Kallid vanavanemad! Olete alati oodatud osalema oma lastelaste elus. Väärtustades hetki, väärtustate oma aega.

Muusikaõpetaja Eha

FOTO: Erakogust

Metsaretkel Siniallikul

Sipsikud metsas.

Suure-Jaani lasteaed sai Keskkonnainvesteeringute Keskuselt rahastuse projektile „Suure-Jaani lasteaias Sipsik Mesimummi ja Lepatriinu rühma lapsed

metsaretkel“. Projekti eesmärgiks oli, et laps õpib aktiivselt looduskeskkonnas ja oskab ümbritsevasse suhtuda hoolivalt ja säästvalt.

21. septembri hommikul olid lapsed eevil, sest ees ootas väljasõit Sinialliku metsa. Kui kohale jõudisime, siis tervitas meid tädi Ülle, kes juhatas meid

FOTO: Erakogust

metsarajale. Ta rääkis lastele metsas olevatest ohtudest ja seda, kuidas metsas käituda. Otsisime metsas elutsevate loomade ja lindude tegevusjälgi, tutvusime metsaelanike eluviisidega. Märkasime putukaid ja uurisime nende tegemisi. Kuulasime metsavaikust. Ammutasime jõudu puudest. Võrdlesime rohttaimi ja puid. Uurisime veel samblaid, seeni. Kuulsime erinevaid metsajutte.

Suur tänu tädi Üllele toreda metsaretke eest!

Oleme tänulikud, et KIK toetab laste loodushariduslikke ettevõtmisi.

Agnes Papp

Elekter, tuleoht ja suitsuandur

Viimase aastakümne kiire tehnoloogiline areng on meie kodudes elektriseadmete arvu jõudsalt kasvatanud. Paraku on suur osa meie kodudest ehitatud ajal, mil sellist elektriseadmete kasvubuumi ette ei nähtud.

Nii ollakse sageli sunnitud paljusid voolutarbijaid pikendusjuhtme ja jagaja kaudu ühte pistikuisse ühendama, mis koormusele vastu ei pea ning kuumenevad juhtmed põhjustavad tulekahju. Kätte jõudnud sügisel ja külmaperioodil kasutatakse elektrikutte- ja muid koduseid elektriseadmeid rohkem, millega seoses kasvavad veelgi elektri kasutamise seotud tulekahjuohud.

Nii pole imeksandav, et üha suurema osa siseruumide tulekahju-

dest põhjustavad rikked elektrisüsteemides. Näiteks eelmise aasta sügisel (oktoober – detsember) Lõuna-Eesti kuues maakonnas juhtunud eluruumide tulekahjust olid üle neljandiku ehk 23 tuleõnnetust seotud elektriga. Kui kokku juhtus kodudes 82 arvestatava varalise kahjuga tulekahju, siis 10 nendest põhjustasid vanad või oskamatu parandatud elektrijuhtmed ning katkised pistikupesad. Kuus tulekahju said alguse rikkedest elektriseadmes ning seitsmel juhul põhjustas õnnetuse hooletus elektriseadme kasutamisel.

Lõuna-Eesti kutselised ning vabatahtlikud päästjad on sel aastal tuleohutusalast nõu andnud juba rohkem kui 4000 kodus. Lisaks küttesüsteemi seisundile hinnati ka elektrisüsteemi olukorda. Kodu-

külastuste kokkuvõtetest selgub, et lausa 73 juhul hinnati elektrisüsteem tuleohtlikuks (7 juhul Jõgevamaal, 6 Põlvamaal, 22 Tartumaal, 6 Valgamaal, 12 Viljandimaal ning 20 kodus Võrumaal). Värskendamist vajava elektrisüsteemiga kodused oli tegelikult rohkem, kuid päästespetsialistid tuleohtu nendes veel ei näinud.

Kapi peale jäetud patareita suitsuandur elu ei päästa

Jätkuvalt on suitsuandur asendamatu vahend tuleõnnetuse varajaseks avastamiseks, et päästa tulekahjust oma elu, tervist ja vara. Käesoleval aastal on päästjad tulekahjupaikadelt üha rohkem leidnud suitsuandureid, millest patarei oli tühi või oli seade

laest mingil põhjusel alla võetud. Päästjad tuleavad tungivalt meelde, et suitsuandur on eluruumides kohustuslik ja kasu on ainult töökorras ning täis patareidega andurist. Selles veendumiseks tuleb suitsuanduri korrasolekut testida vähemalt kord kuus, vajutades seadmel olevat testnuppu, mille järel korras andur annab häiresignaali. Patarei tühenemisest annab andur märku ebakorrapärase üksikute piiksudega.

Vahet tuleb teha suitsuanduril ning vingugaasianduril, mis peatselt muutub osades eluruumides samuti kohustuslikuks. Kohustuslikuks muutub vingugaasiseadet kasutavates majapidamistes ja hoonetes, kus vingugaasi ruumidesse kogunemise võimalust pole spetsiaalse ventilatsiooniga võimalik

Lapsesuu

Juku, 5-a. Vestlus vanasõnadest. „Haned lähvad, vallad taga!“

Juku, 5-a. „Mul hakkab kõht valutama, kui ma liiga kiiresti koristan!“

Juku, 6-a. Trips-traps-trulli mängimine. „Õpetaja, ma tegin iseendale ära!“

Manni, 4-a. „Veekeskuses käisin, siis olin merimeitsi!“

Juku, 5-a ja Juhan, 4-a. Poisid mängivad nukunurgas. Äkki hõikab üks teisele: „Palun oleme abiellunud!“

Juku, 3-a. Lõunasöögiks on taldrikul porgandi-ananassisalati. Juku vaatab salatit ja näitab näpuga salatile: „Seda muru ma ei taha!“

Et peale sööki suu ära pühkida, palub ta salvrätikut: „Anna seda vetsupaberit sealt!“

Juku, 3-a. „Eile kokakung oli meie auto Bemmi peal. Issi ajas minema kokakungi. (Kokakung – toonekurg)“

Manni, 4-a. „See on Pissik (Sipsik)“

Juku, 3-a. „Kohakest (kohukest) sõin eile!“

Manni, 2-a. Laps tõusis lõunauinakust, oli juba riides ja jalutas mööda tuba: „Emme tuleb, issi ei tule, jama värk!“

Juku, 4-a. Õpetaja ütleb Jukule (5-a): „Sa oled suureks kasvanud!“ Kõrvalt hõikab 4-aastane poiss: „Mina olen ka peast suurem!“

Tähelepanu, tähelepanu!

5. detsembril kell 19 jätkub Suure-Jaani Kondase majas ülevallaline mälumänguturniir.

Käärige käised üles, teritage mõistus ja tulge MÄLUMÄNGULE!

Ürituse eesmärgiks on valla erinevates piirkondades elavate inimeste ühendamine, pakkudes harivat ja lõbusat vaba-aja veetmise võimalust.

Osalema on oodatud kõik eelmisel aastal osalenud võistkonnad ja kõik Suure-Jaani vallas elavad ja töötavad inimesed: külade, asutuste, firmade, klubide, seltside, sõpruskondade ja perede võistkonnad. Võistkonna suuruseks on kuni 4 mängijat.

Eelregistreerimine kuni 1. detsembrini e-posti aadressil rk@suure-jaani.ee, kul.suure-jaani@suure-jaani.ee või telefonil 5332 1335

Suure-Jaani kultuurimaja
käsitööringi üleskutse

SÜDAMEST
SÜDAMESSE

Toetame koos Suure-Jaani valla puudustkannatavate perede lapsi.

Koome neile jõuluks soojad sokid!

Vajatakse sokke suurustes 37-39

Heategevuslikud kingitused tuua hiljemalt 13. detsembriks Suure-Jaani valla sotsiaalosalakonda, Kondase majja või Maive käsitööpoodi.

Kingitused leiavad Suure-Jaani valla sotsiaalosalakonna abiga detsembrikuujooksul omaniku.

Info telefonidel
437 1386, 533 21335

Riivo Mõlter

Lõuna päästkeskuse ennetusbüroo peaspetsialist

Tiit Vunk on maailmameister!

Slovakkias toimunud sudokude lahendamise 11. maailmameistrivõistlustel võitis individuaal-arvestuses kuldmedali Suure-Jaani valla elanik Tiit Vunk.

Kahe lahendamist täis päeva kokkuvõttes pääsesid superfinaali neli paremat. Vunk alustas finaali teiselt kohalt Jakub Ondroušeki (Tšehhi) järel ning tiitlikaitsja, jaapanlase Kota Morinishi ja hiinlase Shiyu Cheni ees. Esimese sudokuga suutis Ondroušek vahet suurendada, kuid teise sudoku lahendamise lõpetasid mehed juba pea võrdsele ning edasi keegi enam Tiidule ohtlikuks ei saanudki. Seejuures oli

Pildil keskel maailmameister Tiit Vunk.

FOTO: Erakogust

Tiit Vunk ainuke, kes kõik finaali sudokud ajalimiidi sees ära lahendas.

Tiit Vunk on varasemalt MM-idelt võitnud kaks hõbedat ja ühe pronksi,

nüüd tuli kauaoodatud maailmameistritiitel.

Sudokude lahendamise maailmameistrivõistlustel osales 214 lahendajat 30 riigist. Kaheksa MMil

osaleva eestlase väljaselgitamiseks korraldas AS Kuma kevadel Paides Eesti meistrivõistlused.

Mati Adamson

Olustvere võttis Lehola-Lembitu mängudelt kaks esikohta

Pühapäeval, 9. oktoobril toimusid Sürgavere spordihoones Lehola-Lembitu mängude raames kabeturniir ja naiste võrkpall. Võrkpallis oli küll võistlustules ainult kolm naiskonda, kuid mängud oli põnevad ja täis võitlust. Võitjana väljus emotsionaalsest võistlusest Olustvere, kes alistas mõlemad vastased – nii Aimla kui ka Kildu. Teise kohaga lõpetas Aimla ja kolmanda kohaga Kildu.

Võitja võistkonnas mängisid kolm öde: Egle Pesti, Kirsi Pesti ja Katre Pesti.

Kabeturniiril võidutses samuti Olustvere. Meeste arvestuses võitis turniiri Hugo Hommik Põhjaka esindajana, teise kohaga lõpetas Olustvere esindaja Hillar Kuhi ja kolmanda kohaga Jüri Hansen. Naiste arvestuses ei suutnud keegi alistada vanameistrit Eha Seppa Olustvere esindajana, teise koha viis Põhja

Suure-Jaani noormängija Monis Brauer, kolmanda kohaga lõpetas turniiri Kildu esindaja Anu Raidma. Külade arvestuses võitis Olustvere, teise koha saavutas Põhjaka ja kolmanda koha nabi ühepunktise eduga Põhja Suure-Jaani es Kildu küla.

Lehola-Lembitu mängudel on jäänud veel võistelda 4 spordialal – sulgpallis, bowlingus, meeste võrkpallis ja mälumän-

gus. Hetkel on tabeli liider Kildu küla 113 punktiga. Teise ja kolmanda koha peale käib kõva rebimine, sest hetkel on teisel kohal Olustvere 92 punktiga ja kolmandal kohal Sürgavere 90 punktiga. Õnnitleme alade võitjaid ja täname osavõtjaid! Suurimad tänu kõikidele kohtunikele! Soovime mängude lõpuspurdiks edu ja võitlusvaimu!

Mati Adamson

Sulgpallimeistrid selgunud

Laupäeval, 15. oktoobril toimusid Suure-Jaani kooli saalis Suure-Jaani valla meistrivõistlused sulgpallis. Ühtlasi selgitati erinevates vanuseklassides ka Lehola-Lembitu mängude parimaid mängijaid ja külasi. Suure-Jaani valla meistriks tuli naistest Anneli Kundla, kes alistas kõik vastased. Teise koha saavutas noormängija Kerli Pelt, kes omakorda edestas Rita Valdsteini. Meeste arvestuses viisid kolm esimest kohta koju veteranmängijad. Suure-Jaani valla meistriks

tuli Veiko Sepp, kes turniiri läbis täiseduga. Teise koha saavutas Heino Johanson ja kolmanda kohaga lõpetas Arvi Hindriks.

Külade arvestuses võitis ülekaalukalt Kildu küla, kelle võistlejaid oli esindatud kõigis vanuseklassides. Teise kohaga lõpetas Põhja Suure-Jaani esindus ja kolmanda kohaga Lõuna Suure-Jaani esindus.

Õnnitleme võitjaid ja täname kõiki osalejaid!

Mati Adamson

Pildil valla sulgpallimeistrid Anneli Kundla ja Veiko Sepp.

Sürgavere spordiväljakud läbisid uuenduskuuri

Sürgavere spordiväljakud läbisid aasta jooksul korraliku uuenduskuuri. Sürgavere spordihoones välisväljakute korrastamine on olnud aastaid kavas, nüüdseks on ilus tulemus silmaga näha. Koostöös MTÜ Sürgavere Küla Seltsi, Sürgavere spordihoones ja Suure-Jaani vallavalitsusega saame tänaseni ühiselt röömustada õnnestunud projekti üle.

Sügisel 2015 tehti projektiga algust. Kui kokkulep-

ped sõlmitud, projekteeriti välisväljakud ja Sürgavere Küla Selts taotles raha KÜS-Ki kohaliku omaalgatuse programmist. Rahastamisotsuse järel alustati töödega. Kui enne mängiti jalgpalli platsil, mille kõrguste vahe oli 2 meetrit, siis tänaseks on valminud Sürgavere korralik 40x60 meetrit suur jalgpalli muruväljak. Väändra MP suurepärase masinatöö järel oli plats tasapinnaline, kevadel sai pinnase korra-

likult ette valmistada ja talgute korras korjati kivid ära ning külvasi muruseeme. Lisaks jalgpalliväljakule rajati spordihoones juurde uus rannavolleplats. Siin löid käed külge ka väga tublid töölaagri noored.

Väljakud võeti kohaliku kogukonna poolt hästi vastu ning mängulusti on mõlemal platsil jagunud paljudele. Samuti oli tore kogeda, et Sürgavere spordihoones laagrites viibivad spordi-

grupid olid uute paranenud tingimuste üle rõõmsad ning kasutasid neid usinalt.

Projekti eestvedajaid tänati Sürgavere laadapäeval ning kuulutati väljakud kõigile avatuks.

Tänu sõnad kõigile, kes spordiväljakute uuendamisele kaasa aitasid – röömu jagub paljudele!

Mati Adamson

Josten Vaidem.

FOTO: Erakogust

Suure-Jaanis tehti ajalugu

9. oktoobril tehti Suure-Jaanis ajalugu, kui viidi läbi valla lahtised meistrivõistlused cyclocrossis – kunagi varem pole sellel spordialal meistreid selgitatud ei Suure-Jaanis ega ka üheski teises Eesti vallas.

Cyclocross on jalgratta spordiala, mida harrastatakse sügisperioodil peale maanteehooaega. Lihtsustatult võib öelda, et cyclocross on ratturite grupisõit maastikul ja seetõttu on selle spordiala erinevusi Eestis rohkem tuntud maastikurattakrossis üpris palju. Olulisemad neist on seotud raja ja rattaga. Cyclocrossi rada valmistatakse ette ringidel, mis peab kogu ulatuse olema 3-meetri laiune ja mille ringi pikkus peab mahtuma vahemikku 2,5 kuni 3,5 kilomeetrit. Distsantsi kogupikkust arvestatakse liidri prognoositava lõpuaja järgi ja kõige pikem võistlus (meesvõistlejad) võib kesta maksimaalselt 60 minutit.

Cyclocrossi rajal on erinevaid teekatteid, kunstlikke takistusi (liivatakistus, barjäärid), jooksutõuse ja hulgaliselt pöördeid, mis nõuavad võistlejalt häid tehnilisi oskuseid ning vastupidavust tempomuutustele. Pealtvaatajatele on see vaatamäng väga nauditav ja kaasaelamist väärt kogemus.

Cyclocrossis kasutatakse spetsiaalseid rattaid, mis sarnanevad maanteerattastega, kuid mille geomeetria on pisut erinev. Ratastel kasutatavate rehvide laius ei tohi ületada 33 millimeetrit.

Suure-Jaani valla meistriteks krooniti käesoleval aastal meeste arvestuses Caspar Austa (Tartu Ülikooli Akadeemiline spordiklubi) ja naiste arvestuses Liisa Ehrberg (Velopluss/Sürgavere). Seniioride vanuseklassis võidutses Magnus Krusemann (A&T Sport), meesjuuniorides Joosep Sankmann (Viljandi RK), M16 vanuseklassis Kren Kask (Smart Sport), N16 Kristel Sandra Soonik (Viljandi RK) M14 vanuseklassis Martin Krusemann (Kalevi Rattakool) ning N14 arvestuses Kirke Reier (Viljandi Rattaklubi/Suure-Jaani)

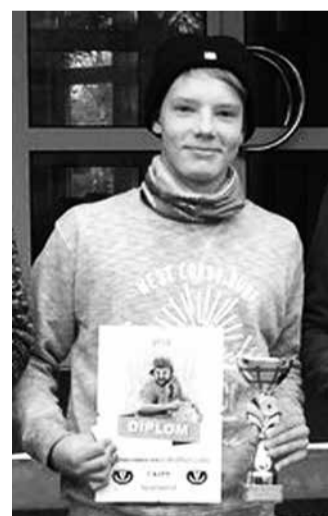
Suure-Jaani valla esisõitja ja Eesti U23 maanteeratturite koondise liige Josten Vaidem lõpetas Suure-Jaani cyclocrossi põhivõistluse teisena.

Palju õnne võitjatele!

Raimo Ronimois

Suure-Jaani CX peakohtunik

Maakonna meistritiitel discgolfis

Viljandimaa meister discgolfis Joel Uustal.

FOTO: Erakogust

Laupäeval, 15. oktoobril toimusid Mustlas Viljandimaa meistrivõistlused discgolfis. Meie vallast olid võistlustules 3 meest ja 4 juuniorit. Juunioride arvestuses suutis Olustvere poiss Joel Uustal edestada teisi ja tulla Viljandimaa meistriks. Tubli tulemusega lõpetasid võistluse ka teised meie valla sportlased. Robin Lepik saavutas 4. koha, Marten Mõttus 6. ja Reiko Männik 7. koha.

Meeste arvestuses jäi napilt esikolmikust välja meie sportlane Taavi Aavasalu, kes saavutas Viljandimaa meistrivõistlustel 4. koha. Hea võistluse tegid ka Priit Pulla ja Priit Vendelin.

Discgolf on kogunud suurt populaarsust eelkõige mänguna, mis on jõukohane kõigile. Hea on tõdeda, et Suure-Jaani rajal käib vilgas tegevus iga päev. Head mängulusti kõigile!

Mati Adamson

Maksu- ja Tolliameti soovitusel internetikaubamajast tellijale

Üha enam on levinud erinevate kaupade tellimine välismaistest e-kaubamajadest. Tellimiste tippaeg jääb tavaliselt sügisse, et pakk jõuludeks ikka kohale jõuaks.

Et saadetiste deklareerimine ja impordimaksude tasumine ei tuleks üllatusena ja ei rikuks jõulurõõmu, siis anna siinkohal mõned selgitused.

Kui tellite kauba Euroopa Liidu territooriumil asuvast e-kaubamajast, siis tollideklaratsiooni esitama ei pea, samuti ei ole vaja tasuda impordimakse. Siiski tuleb arvestada, et näiteks alkoholi- ja tubakatooteid on võimalik tellida vaid maksu-esindaja olemasolul ja teatud kaupade, näiteks ravimite ja suitsuvabade tubakatoode (huule-, nuusk- ja närimistubakas) tellimine on keelatud.

Tavakauba tellimisel väl-

jastpoolt Euroopa Liitu tekib deklareerimise ja maksude tasumise nõue siis kui kaupade väärtus saadetises on rohkem kui **22 eurot**. Nimetatud maksuvaba piirmäär ei kehti parfüümile ja lõhnaveele. Nende tellimisel tuleb ka väiksemate summade korral esitada tollideklaratsioon.

Kui kaupade väärtus saadetises on **22-150 eurot**, tuleb tasuda **käibemaks 20%**. Kui kaupade väärtus on rohkem kui 150 eurot, maksustatakse kaup lisaks käibemaksule ka tollimaksuga, mille määr sõltub konkreetsest kaubast.

Kui olete kauba tellimisel tasunud ka transpordi eest, siis maksustamisele kuulub kogu summa (kauba hind koos transpordi maksumusega).

Mõningate kaupade tellimine on keelatud või seotud piirangutega. Ei tohi tellida

ravimeid, huule-, nuusk- ja närimistubakat, liha- ja piimatooted, narkootilisi ja psühhotroopseid aineid, relvi ja relvaosi jne.

Lisaks tuleb internetikaubamajast tellides alati arvestada mõningase riskiga, sest kaup võib olla võltsitud või ebakvaliteetne, samuti ei pruugi Aasia turule mõeldud elektroonikatooted vastata Euroopa Liidus kehtestatud nõuetele.

Kauba saatmisel väljapoole Euroopa Liitu ekspordimakse kehtestatud ei ole ja **alla 1000 euro** väärtusega kauba korral ekspordideklaratsiooni tegema ei pea.

Kui saadate eelnevalt tellitud kauba tagasi esemärgiga see vahetada teise kauba vastu (näiteks rõivaste suurusnumbri muutmise tõttu) või tagastate kauba lõplikult (näiteks kaup ei

vastanud ootustele), on soovitatav ekspordideklaratsioon teha vaatamata sellele, et kauba väärtus on alla 1000 euro. Ekspordideklaratsiooni tegemine kaupade tagasisaatmisel lihtsustab tollimaksude tagasi taotlemist.

Kõik keelud ja piirangud kaupade sisse- ja väljaveol sõltuvad nii lähteriigi, sihtriigi kui ka postiveo eeskirjadest.

Täpsema teabe saamiseks on soovitatav enne kauba tellimist tutvuda Maksu- ja Tolliameti kodulehel oleva infoga või võtta meiega ühendust tolliinfo telefonil (880 0814) või e-kirja teel (tollinfo@emta.ee).

Postiveo eeskirjade selgitamise osas aitavad posti- ja kullerfirmad.

Tiina Kivi

Tartu teenindusbüroo juhtivkonsultant

Miks jäätmevedaja ei tühjendanud minu prügikonteinerit?

Jäätmevedaja poolt võidakse jätta teenus osutamata ja rakendada tühisõidutasu järgmistel juhtudel:

Kui jäätmekonteineri ja selle käitlemiseks vajalikud tehnilised nõuded ei ole täidetud.

Konteiner peab asuma seda tühjendava jäätmeveokiga samal tasandil paikneva kõva kattega (betoon, asfalt, kivi parkett jms) alusel, millele on tagatud jäätmeveoki vahetu juurdepääs konteineri tühjendusküljelt. Jäätmete kogumiseks tuleb jäätmevaldajal kasutada nõuetele vastavat kaanega varustatud jäätmekonteinerit (kompaktne, terve, puhas, korralikult suletav), mida on võimalik tühjendada töstemehhanismi abil jäätmeid kokku pressivasse jäätmeveokisse. Standardsete jäätmekonteinerite nõue tuleneb tühjendamisel kasutatavast vabapuistemee-todist, mille käigus haagitakse konteiner jäätmeveoki töstemehhanismi külge. Eelmainitud meetodil tühjendades ei kuku nõu masina pressivega purune konteineri koputamisel telje vastu.

Jäätmete kogumiseks ei sobi: 750-liitrised ratasteta metallkonteinerid (vana, eelmine standard); ümmargused konteinerid; konteinerid, millel puudub tüh-

jendamiseks vajalik ääris konteineri ülemises servas, kuna neid ei saa tühjendada tänapäeval kasutatavate jäätmeveokitega.

Kui veopäeval, millest jäätmevaldajat oli varem teavitatud, ei olnud jäätmekonteinerit määratud kohal.

Vedaja tühjendab konteineri veograafikus ettenähtud veopäeval kl 6.00-22.00. Konteiner või jäätmekott peavad olema veopäeval kella 6.00-ks pandud välja nähtavale kohale. Kui prügivedaja konteinerit ei näe, siis ei saa ta seda ka tühjendada.

Kui jäätmevedaja juurdepääs jäätmekonteinerile on takistatud (näiteks ilmastikust tingitud probleemid, läbimatu tee, lahtiselt ringi jooksvad kurjad koerad või muud liikumist segavad takistused).

Juurdesõidutee konteinerile peab olema piisava kandevõimega, tasane ning talvisel ajal lumest puhastatud nii, et prügiauto vabalt läbi pääseks. Konteineri juures peab olema

piisavalt ruumi jäätmete laadimiseks ning juurdepääs konteinerile olema jäätmevedajale ohutu. Kui konteiner ei ole toodud jäätmeveoki lähima võimaliku peatumiskoha juurde, peab konteineri ka käsitsi teisaldamise tee olema

kõva pinnaga ja talvel lumest puhastatud. Prügikasti kaanele kogunenud lumemüts tuleb maha lükata. Tõrgete olemasolu korral tuleb vedajat ette teavitada vähemalt üks tööpäev.

Kui jäätmekonteineris pole veopäeval üleandmiseks ettenähtud jäätmeid.

Kui olmejäätmete konteineris on sobimatud jäätmed, jäätmed, mis ei vasta selle konteineriga kogutavale jäätmeliigile või sisaldavad tule- ja plahvatusohtlikke jäätmeid, sealhulgas kuuma (temperatuuriga üle 40°C) tuhka, vedelaid ja muda-laadseid jäätmeid; erikäitlust vajavaid jäätmeid; aineid ja esemeid, mis kaalu, mõõtmete või kuju tõttu või muul põhjusel võivad kahjustada mahuteid või jäätmeveokeid või raskendavad märkimisväärselt jäätmete kokku pressimist.

Siis on jäätmevedajal õigus jätta konteiner tühjendamata ja rakendada tasu tühisõidu eest, mis on võrdustatav jäätmekäitluslepingu sätestatud suurusega kogumiskonteineri tühjendamise teenustasuga.

Kui vedajal tuleb: ratastel teisaldatavat konteinerit transportida jäätmeveokini käsitsi kaugemalt kui 10 meetrit;

jäätmeveokiga tagurdada üle 100 meetri, kui jäätmevaldaja juures ümberpööramise võimalus puudub;

kui luku s t a m a t a konteiner, värav või tõkkepuu tuleb avada käsitsi;

kui konteiner on üle täitunud;

kui vedajal tuleb ära vedada kilekotist jäätme-mahuti, mis on kahjustatud tema teisaldamist takistaval määral lindude ja/või loomade poolt;

kui vedajal tuleb ära vedada konteineri ümber paiknevad jäätmed, mida ei saa klassifitseerida konteinerivälise juhulike jäätmete alla.

NB! Need on nõ muga-vustenused ehk jäätmeveo teenusega seotud lisateenused, mida vedaja osutab jäätmevaldajale ainult temaga eelnevalt sõlmitud kirjaliku kokkuleppe alusel vastavalt kehtivale lisateenuste hinnakirjale.

Jäätmealast infot, kuidas valla elanik peaks enda tekitatud jäätmete eest hoolt kandma, leiate nii kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjast kui ka teile jäätmevedaja poolt saadetud kliendilepingust ja jäätmevedaja veebilehelt.

MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus

1. november

85 aastat tagasi (1931) avati **Sürgavere uus jaamahoone**.

2. november

90 aastat tagasi (1926) kinnitati Eesti Panga direktoriks Aimlast pärit **Jaan Kivisild**.

90 aastat tagasi (1926) sündis Tallinnas kunstiloolane **Aare Ruth Mörner**. Oli Johann Köleri mälestuse jäädvustaja.

4. november

50 aastat tagasi (1966) asutati **Eesti Looduskaitse Selts**, mille liikmed hakkasid virgutama rahva ajaloolist mälu.

45 aastat tagasi (1971) suri Torontos **Otmarr Pello**, Suure-Jaani EELK kirikuõpetaja (1941–1944).

5. november

85 aastat tagasi (1931) pidas Tallinnas, Loodusuurijate Seltsis ettekande botaanik Karl Eichwald. Teemaks Kaansoo kandis 1930. aasta suvel leitud **mesimurakas**.

6. november

95 aastat tagasi (1921) asutati **Eesti Demobiliseeritud Sõjaväelaste Liidu Suure-Jaani osakond**. Tegutses kuni Kaitseliidu moodustamiseni 1925. a.

7. november

85 aastat tagasi (1931) viis Suure-Jaani Kaitseliidu malev Jaburi talu läheduses läbi **taktikalised õppused**. Osa võttis paarsada meest, suppi jagas naiskodukaitse.

8. november

145 aastat tagasi (1871) sündis Pärassaares **rahvapillimängija Peeter Kuldkepp**.

9. november

110 aastat tagasi (1906) alustati tsaaririigi **Stolõpini agraar-reformidega**. Paljud eestlased läksid Venesse äri tegema.

80 aastat tagasi (1936) võeti Viljandi–Tallinna raudteel kasutusele **vasksed telefonijuhtmed**, mille tagajärele paranes oluliselt kuuldavus.

13. november

85 aastat tagasi (1931) sündis tehnika- ja veskimees **Villu Halliksoo**. Ehitas Poolaka vesiveskisse minihüdroelektrijaama, suri käesoleva aasta jaanuaris.

14. november

120 aastat tagasi (1896) sündis Reegoldis Viljandi naiskodukaitse tegelane ja naistuletõrje aktivist **Elly Tasane** (Ella Marie Lepp).

95 aastat tagasi (1921) sündis Tallinnas ajaloolane **Ea Jansen**. 50 aastat hiljem avaldas ta uurimuse "C.R.Jakobsoni "Sakala"", mis on silmapaistev oma suure üldistusjõuga.

95 aastat tagasi (1921) varastati Navestis aurumasina küljest **vasklaagrid**, mis halvas asunike viljapeksu.

15. november

105 aastat tagasi (1911) sündis Virumaal, Küti v-s kirjandusteadlane ja romaanikirjanik **Herbert Salu**. Kirjutas paguluses romaani Kölerist ja monograafia A. Kivikast.

16. november

75 aastat tagasi (1941) suri Tartus helilooja, koorijuht ja organist **Miina Härma**. Ohutas Artur Kappi Peterburi-õpingutele.

17. november

150 aastat tagasi (1866) võis Liivimaa talupoeg hakata ametlikult taotlema mistahes **kinnisvara**, sealhulgas ka näiteks mõisat.

120 aastat tagasi (1896) sündis Sürgavere v-s, Tindi t-s advokaat **Martin Anso**. **5 aastat** tagasi (2011) suri põllumajandusteadlane ja rekordite koguja **Heino Kees**. Maetud Suure-Jaani kalmistule.

18. november

105 aastat tagasi (1911) sündis Vastemõisa v-s, Kildu mõldri peres fennougrist ja tõlkija **Paula Palmeos**.

19. november

100 aastat tagasi (1916) viidi Eesti Aleksandrikool tsaaririigi haridusministeeriumi alt põllutöömisteeriumi alla. Kogutud kapitalist hoiti ülal Kõos asunud kooli.

21. november

85 aastat tagasi (1931) toimus Suure-Jaani ettevõtja **G. kinnis- ja vallasvaraoksjon**. Puudujäägid tekkisid Navesti süvendustööde venimisest. Nelja aasta pärast müüdi oksjonil ettevõtja maja ja krunt. Juhtum oli suure-jaanilaste pidevaks kõneaineks.

22. november

90 aastat tagasi (1926) alustas Suure-Jaanis tööd **ilutikandi-kursus**. Kursustest osavõtjal pidi olema isiklik Singeri õmblusmasin.

23. november

35 aastat tagasi (1981) toimus Suure-Jaani raamatukogus L. Brežnevi teose "Uudismaa" **arutelu**.

29. november

105 aastat tagasi (1911) toimus Riia Läti Seltsis **eesti heliloojate teoste kontsert**. Esitati Artur Kapi "Süit eesti viisidest", keskel kohal oli Mihkel Lüdigi sümfooniline heliteos "Lembitu".

80 aastat tagasi (1936) etendus Ugalas **noorsoonäidend "Kuus Venda"**, mille muusika oli rahvaviiside ainetel kirjutatud 23. aastane Villem Kapp.

30. november

100 aastat tagasi (1916) sündis Venemaal, Tuula kubermangus Suure-Jaani Keskkooli kunstiopetaja **Kaarel Savi**.

Ühest kõnekäänust

Kolmekümnendatel, kui peeti Joosep Kapi sünni 100. mälestuspäeva, arvati tema elu juhtmõtteks lauset, mis kõlas umbes nii: „Kus ka kuuled lauldavat, istu sinna maha, sest need, kes laulavad, ei ole halvad inimesed“. Seda mõtet tuletakse tihti meelde Ilmatari pidustustel ja juubelitel.

Kapi kaasaegne, Valga seminari õppinud ja hiljem Helmes kõstri ametit pidanud Andres Erlemann, andis noore mehena välja „nodi, laulmise ja mängimise selletuse ramatu“. Selle teose (1864) viimase lause arvab Erlemann Saksa mõtlejale Goethele. See kõlas nii: „Kus lauldakse, senna lase mah-

ha. Kurwad innimesed laul ei tahha!“

Tänased interneti võimalused lubavad oletada kõnekäänu autoriks hoopis saksa rändurit ja kirjanikku Johann Gottfried Seumet (1763–1810), kes on muuhulgas külastanud Venemaad, Soomet ja Balti provintse. Tema luuletus on aja

jooksul saanud saksa rahvalauluks: „Wo man singt, da lass dich ruhig nieder, böse Menschen haben keine Lieder“ (Kus keegi (iganes) laulab, võid sisimas rahuneda, kurjadel inimestel pole laule).

Tõnu Kukki

Ootame endiselt kõiki lauluhuvilisi
(igas vanuses sopranid, aldid, tenorid, bassid)
laule õppima ja kaasa laulma 17. juuni 2017
Suure-Jaani vaimuliku laulupäeva suures kooris.

Kontakt

merike.saaremets@suure-jaani.ee
või 5193 6420.

VASTEMÕISA RAHVAMAJAS

16. novembril kell 19–21

TEATRIÕHTU etendus Salamander

Osades: Marika Korolev, Raivo Rüütel,
Veikko Täär, Lauri Pedaja
Pääse 14 eurot, õpilane ja pensionär 12 eurot.
Info ja broneerimine 526 4590 (Rein)

Põhja-Viljandimaa Rahvarõivakool
Suure-Jaanis Kondase majas

20. november kell 10

Särqi õmblemine ja tikandid
Juhendaja Eve Soopa. Osavõtt 2 eurot.

4. detsember kell 10

Särqi viimistlemine ja Põhja-Viljandimaa seelikud
Juhendaja Inna Raud. Osavõtt 2 eurot.

Ostan kasvavat männi ja kuuse kuiva ning kasvavat halli ja musta leppa.

Võivad olla ka väikesed kogused.
Hind kokkuleppel. Telefon 5623 0337

19. novembril kella 14–15 toimub

Suure-Jaani kultuurimajas (Ilmatari 9)
EESTI-SOOME JALATSIVABRIKU NATURAALNAHAST
JA LAMBAVILLA VOODRIGA TALVEJALATSITE MÜÜK
Parimad hinnad!

Õhk-õhk ning õhk-vesi
SOOJUSPUMPADE
Müük, paigaldus, hooldus ja
remont

Kontakt: heiki.einulo@gmail.com
Telefon 5347 2277

JÕULUTULEDE MÜÜK

sise- ja välistingimustesse.
LED-id, ühevärvilised ja mitmevärvilised.

Hinnad alates 5 eurost.
Helista 5556 4471, 5670 1778

Ostan lehtpuu raiet.

Info 527 5868, brujo.info@gmail.com

Mälestame

PEETER MÄGI
23.06.1962–08.10.2016

AIVAR PETERSON
12.08.1965–18.10.2016

MAIE KOTSAR
31.01.1936–08.10.2016

LEONITA ENDERS
07.04.1929–29.10.2016

OJA KÄSIPESULA
SUURE-JAANIS:

- ☛ ŠAMPOONIPESU
- ☛ PIGIEEMALDUS
- ☛ KUIVPUHASTUS (TOLMUIMEJAGA)
- ☛ MÄRGPUHASTUS (KEEMILINE SISEPESU)
- ☛ NAHAHOOLDUS
- ☛ PÜSIVAHA, POLEERIMINE
KASUTUSEL PROFIKEEMIA (CARGLAZE!)

KIIRE JA KORRALIK TEENINDUS!

Leiate meid Alexela tankla tagant (Oja 2b)
Tel 5350 6768, 5623 7857

ÜÜ Arlai pakub Suure-Jaanis järgmisi teenuseid:

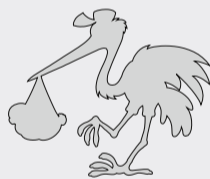
- rehvitööd, rehvivahetus, uute rehvide tellimise võimalus
- võimalus tellida autodele varuosi
- autoremont ja -hooldus
- keevitamine
- autode keretööd
- autode värvimine
- diagnostika
- autode poleerimine ja vahatamine

UUS! Auto käsipesula. Kliendisõbralikud hinnad!
Tel 5623 7857

Annan konsultatsiooni kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178 – Eeri Palu,
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

Õnnitleme
lapse sünni puhul!

Janika Takil ja Martin Merisalul sündis
tütar LORETA Merisalu

Janika Schultsil ja Toivo Lepikul sündis
tütar SANDRA Lepik

Alice Jürisool ja Rauno Mankinil sündis
tütar STELLA Mankin

Maire Koordil ja Toivo Lombil sündis
poeg MARTEN Lomp

Malle ja Argo Koodresel sündis
tütar ELISABETH

Kertu Lõhmus-Sassiadil ja Tiit Sassiadil
sündis poeg TOM TRISTAN Sassiad

Kreete ja Raido Romanil sündis
poeg RAMEL

Liina Viigandil ja Siim Aavasalul sündis
tütar LIISE Aavasalu

ÕNNITLEME
SÜNNIPÄEVALAPSI!

ELMAR KIVIPÕLD	27.11.1924	92
MEETA LOIM	27.11.1926	90
ELLEN KALJULA	01.11.1927	89
HELMİ MAAKUS	12.11.1928	88
ILMAR LAOS	28.11.1928	88
VALVE SUKK	29.11.1931	85
SULEV SILLAMÄE	03.11.1932	84
AINO-ALISE ROHILA	21.11.1932	84
MARTHA LAND	09.11.1933	83
AUGUST TOMSON	13.11.1935	81
LAVRIDA AINSALU	13.11.1935	81
VIIVI LEHISTE	17.11.1935	81
JAAN MIKALAI	25.11.1935	81
SILVIA LIPAND	04.11.1936	80
LINDA LEMMATS	12.11.1936	80
KALEV VÕITLA	20.11.1936	80
VELLO JÜRİMÄE	20.11.1936	80
LEILI RAJAMÄE	27.11.1936	80
SILVI ARR	02.11.1941	75
MARJE PAAS	06.11.1941	75
KATTI-EHA RINK	23.11.1941	75
RAUL SAAREPERA	25.11.1941	75
MONIKA TOOME	05.11.1946	70
AHTO KALMUS	06.11.1946	70
MAIT HHIEMÄE	19.11.1946	70
EHA TEPPER	19.11.1946	70
VARJE VAINARU	22.11.1946	70
ENNO IRA	06.11.1951	65
LEMBIT ROHTMAA	19.11.1951	65
KOIT LINDLA	25.11.1951	65
VELLO LOMP	25.11.1951	65
HELJE AASAV	27.11.1951	65
LEIDA LEMBER	30.11.1951	65
PEETER TOOMSALU	02.11.1956	60
AILI OMEL	03.11.1956	60
AIVAR ÄRM	05.11.1956	60
ARVO MÄNNI	12.11.1956	60
AIME ROOP	15.11.1956	60
MARE LAANE	16.11.1956	60
MERLE MITT	21.11.1956	60
SIRJE TÜRK	24.11.1956	60
FARIAD BELENDINOV	28.11.1956	60
KALEV KALJULA	06.11.1961	55
AIVAR PÄRGMA	15.11.1961	55
RAUL RONT	09.11.1966	50
HELE SAAREOKS	21.11.1966	50
VALDO VIPPUL	21.11.1966	50

26. novembril kell 12

Suure-Jaanis Kondase majas
tsirkuseetendus (loomade teater)

„FANTASTILINE PLANEET“

Programmis: koolitatud kuninglikud puudlid,
tuhkur, kassid, maod, rebane.

Kõietantsijad, akrobaadid (Soome),
fakiirid ja muidugi klounaad –
teater „Barmalejad“ (Leedu).

Jäapurikas ja kelluke!

Pileti hind 6.-

LEOLE

Suure-Jaani valla leht
ilmub 1 kord kuus
e-post: leole@suure-jaani.ee
http://web.suure-jaani.ee/leole

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki) hind:
ettevõtjal 10 eurot, erasisikul 1 euro.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva kuu
27. kuupäevaks tasutud.
Reklaami vastuvõtt järgmise kuu lehte saabumise
järjekorra alusel.

Ootame materjale hiljemalt eelneva
kuu 26. kuupäevaks.

Toimetusel on õigus teksti
redigeerida-lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk, 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
telefon 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus ja trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
telefon 7768 871
vali@vali.ee